

Detaljplan för del av Gissemåla 1:198 (väster om Mastvägen)

Timmernabben samhälle,

Mönsterås kommun

Dnr 2024/272

DETALJPLAN FÖR
DEL AV GISSEMÅLA 1:198
(VÄSTER OM MASTVÄGEN)
TIMMERNABBEN SAMHÄLLE,
MÖNSTERÅS KOMMUN, KALMAR LÄN
PRÖVNING AV BARNETS BÄSTA
-OM PLANEN ANTAS MEDFÖRA BETYDANDE PÅVERKAN FÖR
BARNETS BÄSTA

PRÖVNING AV BARNETS BÄSTA

De artiklar ur barnkonventionen som identifierats med särskild relevans för samhällsplanering är de fyra grundprinciperna, artikel 2, 3, 6 och 12 samt artikel 23 och 31.

2. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
3. Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
6. Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
12. Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som berör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.
23. Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället.
31. Barn har rätt till lek, vila och fritid.

I planeringen kan kommunen skapa förutsättningar för att underlätta och stärka barnens vardagsliv med skola, fritidsaktiviteter och närmiljö, oavsett var i kommunen barnen bor. Att planera för livs- och uppväxtmiljöer kan innebära att prioritera lekmiljöer, grönytor samt att skapa säkra trafiksituationer där barn kan känna sig trygga. Barnkonsekvensanalyser bör tas fram i tidiga skeden i detaljplaneprocessen eller i andra strategiska dokument för att belysa brister och behov inför planering. Det här är en prövning som vid bedömningen betydande påverkan bör följas upp med ytterligare analyser och åtgärder. Barnperspektivet behöver lyftas fram i all planering och barns synpunkter bör plockas upp i dialogarbeten.

PLANENS SYFTE & HUVUDDRAG

I samhället Timmernabben bor 11 % av Mönsterås kommuns invånare och här finns, efter centralorten Mönsterås, störst efterfrågan på nya bostäder. Detaljplanen grundar sig därför i ett intresse av bostäder i Timmernabben. 55-60 % av de som bor i Mönsterås kommun, bor i småhus. Timmernabben är ett småskaligt och familjeorienterat samhälle och därför finns en efterfrågan av fler tomter för småhusbebyggelse. Vidare blir även befolkningen i kommunen äldre vilket bidrar till en efterfrågan av alternativa boenden, som radhus eller kedjehus. Alternativa bostadsformer är en bristvara i samhället Timmernabben. I Timmernabben finns även en efterfrågan och ett behov av fler mötesplatser.

Detaljplanen bör därför möjliggöra för villatomter, alternativa bostäder som radhus eller kedjehus och en mötesplats.

I planområdet ingår även fastigheten Gissemlå 1:166 som idag främst nyttjas som bostad men som begränsas av en äldre planbestämmelse. För att Gissemlå 1:166 inte ska begränsas är det därför lämpligt att ändra den äldre planbestämmelsen till bostad.

Detaljplanens syfte är att möjliggöra nya flexibla tomter för småhus alternativt radhus eller kedjehus. Vidare är syftet att möjliggöra för en ny mötesplats i Timmernabben genom att planlägga en park. Syftet med detaljplanen är också att ändra en äldre planbestämmelse till bostad för fastigheten Gissemlå 1:166.

BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

Planområdet är cirka 2 hektar stort och består av fastigheterna Gissemlå 1:198 och Gissemlå 1:166. Fastigheten Gissemlå 1:198 är stor och bara en del av fastigheten ingår i planområdet. Gissemlå 1:198 ägs av Mönsterås kommun. Inom planområdet delas Gissemlå 1:198 av med en gång- och cykelväg som ger en sydlig del och en nordlig del. Den södra delen består främst av en kuperad gräsbeklädd yta. Den norra delen består av en mindre närlekplats bestående av en gungställning och en fjädergunga. På Gissemlå 1:198 och inom planområdet finns delar av matargatan Mastvägen samt gatan Fallgränd. Mastvägen leder till en förskola som finns belägen norr om planområdet, vilken genererar trafik under morgnar och eftermiddagar på vardagar. Gissemlå 1:198 är i befintlig plan, "Förslag till ändring och utvidgning av byggnadsplanen för Timmernabbens samhälle, fast. Gissemlå 1:8, 1:9 m.fl., Mönsterås kommun, Kalmar län" (08-ÅLE-1843) från 1978, planlagd som Park eller plantering, Handel och

vägmark. Sydväst om den gräsbeklädda ytan finns en mindre grönyta som också tillhör Gissemlå 1:198 och planområdet. Denna grönyta är idag utarrenderad till fastigheten Gissemlå 1:224 i form av ett lägenhetsarrende.

Gissemlå 1:166 ägs av en privatperson och innefattar idag en bostad samt en del för hästhållning av två hästar. Gissemlå 1:166 är i befintlig detaljplan, 08-ÅLE-1843, planlagd som "GB- Garage och bostadsändamål" som i planbeskrivningen beskrivs som "*Med GB betecknat område får användas endast för garage och därmed sambörigt bostadsändamål*". Detta innebär en begränsning för nyttjandet av fastigheten som bostad. Anledningen till bestämmelsen är att det på fastigheten tidigare har funnits en bensinmack. Sanering efter verksamheten ska, enligt Spimfab (2014), vara gjord och platsen ska därmed inte utgöra några miljörisker.

Gissemlå 1:166 angränsar i söder mot Strandavägen som är en av de viktigaste vägarna i Timmernabben. Strandavägen ligger på fastigheten Gissemlå 1:198. Via Strandavägen kan man ta sig till viktiga noder i samhället och vidare till Mönsterås centralort längs kusten. Längs med Strandavägen sträcker sig en gång- och cykelväg som bidrar till goda förbindelser i samhället Timmernabben samt till omkringliggande samhällen. Trafikverket är huvudmann för gatan, gång- och cykelvägen samt för omkringliggande grönytor. Marken Trafikverket är huvudman för, ligger främst på mark ägd av Mönsterås kommun med undantag för delar av gång- och cykelvägen som ligger på fastigheten Gissemlå 1:166. Vägområdet kring Strandavägen ingår inte i samma befintliga detaljplan som resten av planområdet, den ingår istället i detaljplanen "*Detaljplan för 1:4, del av Gissemlå 1:198, Timmernabben (söder Strandavägen)*" (0861-P212) från 2012.

Synpunkter	Ja	Nej	Positiv påverkan	Påverkas ej	Kan påverkas negativt	Betydande påverkan	Kommentarer
------------	----	-----	------------------	-------------	-----------------------	--------------------	-------------

PRÖVNING AV BARNETS BÄSTA							
Vilka barn kan komma att påverkas av planförslaget?							Med barn menas alla människor under 18 år. Barn ska skyddas mot diskriminering oavsett ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt. Barn som kan påverkas av planförslaget är främst barn som bor och rör sig i området idag. Många barn rör sig till och från förskolan, som finns belägen norr om planområdet, dessa barn kan därför också påverkas av planförslaget.
Har barnens rörelsemönster i området kartlagts?		X					
Finns mötesplatser eller områden för natur/lek i området?			X				Det planeras för en park inom planområdet som är tänkt att fungera som en mötesplats för både barn och vuxna. Inom parken finns utrymme för natur och lek.

Finns olycks- eller hälsorisker i området?			X		X	I den planerade parken är det tänkt att finnas en dagvattenlösning. Det är inte specificerat i planen vilken typ av dagvattenlösning som kommer appliceras. Om lösningen skulle bli exempelvis en torr damm, kan det innebära en risk för mindre barn vid skyfall där en stor volym vatten ansamlas. På gator och vägar finns det alltid en olycksrisk för barn. Olycksrisker i trafiken beror på hur trafikmoget ett barn är, hur varsamma och aktsamma andra trafikanter är samt hur trafikmiljön ser ut. I planförslaget förespråkas för trafiksäkra miljöer och lösningar. Däremot innebär planförslaget att nya uppfarter kan tillkomma. Utfarterna är tänkta att utformas så säkert som möjligt men kan trots det innebära en olycksrisk för barn som rör sig i området. Det finns en befintlig liten lekplats som kan innebära en säkerhetsrisk då lekutrustningen är av äldre slag. Denna lekplats är däremot tänkt att tas bort. Detta i ett kommundäckande arbete med att ha färre men bättre, säkrare och större lekplatser. Precis i anslutning till planområdet finns en annan lekplats som är under arbete att rustas upp och bli bättre. Närheten till lek försvinner därmed inte genom att den lilla lekplatsen försvinner.
--	--	--	---	--	---	--

Finns trygga gång- och cykelvägar i och till området?			X			Det finns ett väl utvecklat gång- och cykelnät i Timmernabben som även leder till planområdet. Inom planområdet är hastigheten 30 km/h på gatorna. Gatorna inom planområdet, med undantag för matargatan, Mastvägen, nyttjas främst av de som bor i området. Behovet av gång- och cykelvägar i planområdet kan därför ses som lågt på grund av den låga hastigheten på lokalgatorna. Mastvägen leder till en förskola som ligger norr om planområdet. Förskolan genererar därför i en större mängd trafik vid tider då barn lämnas och hämtas på förskolan. Mastvägen är rak och bred vilket bjuder in till högre hastigheter än de tillåtna 30 km/h. Av den anledningen kan det tänkas upplevas otryggt för barn att röra sig längs Mastvägen. Planförslaget möjliggör därför att ta en bit av körbanan i anspråk för att i stället skapa en gång- och cykelbana. Detta skulle minska risken för höga hastigheter samt skapa en tryggare trafikmiljö för barnen.
---	--	--	---	--	--	---

Är planförslaget utformat med hänsyn till barnets bästa?	X					Planförslaget bedöms vara utformat med hänsyn till barnets bästa. Detta genom att bidra till den familjeorienterade känslan som finns i Timmernabben. Planområdet är beläget mitt i ett befintligt bostadsområde som redan är familjeorienterat. Planen kan därför ses som komplettering i det befintliga bostadsområdet. Idag är planområdet relativt outnyttjat på grund av växtligheten på platsen. Att planlägga stora delar till park kan ses som en del i att skapa närhet till grön- och naturområden. Närheten till det kan ses som en faktor till barnets bästa. Lek i grönområden gynnar barnens utveckling och intelligens. Att möjliggöra för en gång-och cykelväg längs Mastvägen och förespråka fartdämpande åtgärder kan också ses som en del i barnets bästa då det kan bidra till en tryggare miljö.
Har barn och unga fått uttrycka sin mening? (Med olika åldrar, bakgrunder och funktionsvariationer.)						I detaljplaneskedet har barnen inte varit delaktiga. I ortsanalysen har däremot invånare och däribland barn fått möjlighet till att uttrycka sina önskemål. Av den framkom en avsaknad av mötesplatser vilket är en av anledningarna till att en park planeras inom planområdet. Vid framtida planering för hur parken ska se ut kan det vara relevant att ha en dialog med barn. Detta för att förstå deras perspektiv och vad de efterfrågar.

Synpunkter	Ja	Nej	Positiv påverkan	Påverkas ej	Kan påverkas negativt	Betydande påverkan	Kommentarer
------------	----	-----	------------------	-------------	-----------------------	--------------------	-------------

PRÖVNING AV BARNETS BÄSTA

Är miljöer där barn vistas (förskola, skola, lekplatser, mötesplatser för barn) rök och giftfria, med goda ljus, ljud och luftförhållanden:	X						Platser för barn och som är tillgängliga för allmänheten har rökförbud enligt svensk lag. Vid inköp av produkter till barn säkerställs att de inte innehåller farliga kemikalier. Vid behov kontaktas tillverkare. Detta finns beskrivet i Mönsterås kemikalieplan. Parken som möjliggörs i planen är tänkt att bli en mötesplats för Timmernabbens invånare. Vid anläggning av mötesplatsen bör den göras rök- och giftfri, med goda ljus-,luft- och ljudförhållanden.
---	---	--	--	--	--	--	---

Analys – handlingsalternativ, intressekonflikter och konsekvenser						En intressekonflikt kan vara säkerhetsanpassade åtgärder på Mastvägen. Många är bilburna och vill att det ska vara smidigt att ta sig fram med bil. Genom säkerhetsskapande åtgärder för gatan minskar smidigheten med att köra bil, samtidigt som risken för olyckor minskar. Dessa åtgärder kan också vara en ekonomisk fråga. Säkerhetsskapande åtgärder kan vara dyra och skapa ytterligare behov av underhåll. Barns säkerhet borde gå före smidigheten för bilburna trafikanter. Ekonomiskt kan det vara svårt att motivera, då det kan finnas andra trafiksituationer som klassas som ännu mindre trygga än denna. Det skulle dock gynna boenden i närheten då fler kanske skulle välja att cykla eller gå om det finns en bättre gång-och cykelbana, vilket är bra för folkhälsan. En intressekonflikt för utformningen av mötesplatsen kan vara ekonomi samt underhåll. Att skapa en grön mötesplats kan vara ekonomiskt ansträngande men kan motiveras med de hälsofördelar de skapar i ett bostadsområde för barn. Mötesplatser kräver också underhåll vilket kostar både pengar och tid. Det kan också motiveras med att barnens närhet till rekreation och utvecklande lek är viktigt. Dagvattenhanteringen som kommer behöva skapas inom mötesplatsen bör utformas på ett sätt som inte skapar säkerhetsrisker för barn. Mötesplatsen kan bidra till att fler barn vistas utomhus och skapa möjlighet till olika möten. Detta skulle gynna barnens utveckling. Det bidrar till en plats för lek som är en rättighet för barn samt att det också bidrar till utveckling.
--	--	--	--	--	--	---

						En tryggare trafikmiljö kan också bidra till att fler barn rör sig mer och får tillåtelse att upptäcka större geografiska områden på egen hand. Detta då föräldrar kan bli mer benägna och tryggare med att låta sina barn röra sig på gatorna om de upplever trafikmiljön trygg. Sammanfattningsvis kan möjligheterna som skapas genom detaljplanen gynna barn och barns rättigheter.
I vilken grad påverkas barn och barns rättigheter? Direkt eller indirekt.			X			Barn och barnens rättigheter kan påverkas positivt av detta planförslag. Detta eftersom planen möjliggör för närhet till lek i grönområde. Den möjliggör även för en bättre och tryggare trafiksituation för barn.
Har en återkoppling skett till de barn och unga som fått uttrycka sin mening?						Ortsanalysen är en offentlig handling som deltagare kan ta del av.

SLUTSATS OM UTREDNINGSBEHOV OCH EVENTUELL KOMPENSATIONSÅTGÄRD

Planförslaget bedöms inte ge upphov till betydande negativ påverkan för barnets bästa. Ytterligare utredning eller kompensationsåtgärd bedöms inte aktuell. Motivet till ställningstagandet stöds på ovanstående checklista.

KOMMUNENS STÄLLNINGSTAGANDE

Med utgångspunkt från ovanstående gör kommunen den preliminära bedömningen att förslaget inte kommer medföra en betydande negativ påverkan för barnets bästa.

Mönsterås kommun den 2 juni 2025.

Tekniska förvaltningen

Hilma Ottosson

Planarkitekt